

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

**МИНИСТЕРСТВО НА ТРАНСПОРТА,
ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И
СЪОБЩЕНИЯТА**

**ДИРЕКЦИЯ „РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРОИЗШЕСТВИЯ
ВЪВ ВЪЗДУШНИЯ, ВОДНИЯ И ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ”**

ГОДИШЕН ДОКЛАД

2008 г.

**СПЕЦИАЛИЗИРАНО ЗВЕНО ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА
ПРОИЗШЕСТВИЯ И ИНЦИДЕНТИ В ЖЕЛЕЗОПЪТНИЯ
ТРАНСПОРТ**

СЕПТЕМВРИ 2009 г.

1. Common Railway Overview

The territory of Bulgaria is traversed by five European transport corridors – IV, VII, VIII, IX and X.

Карта на Общоевропейските коридори преминаващи през железопътната мрежа на Република България

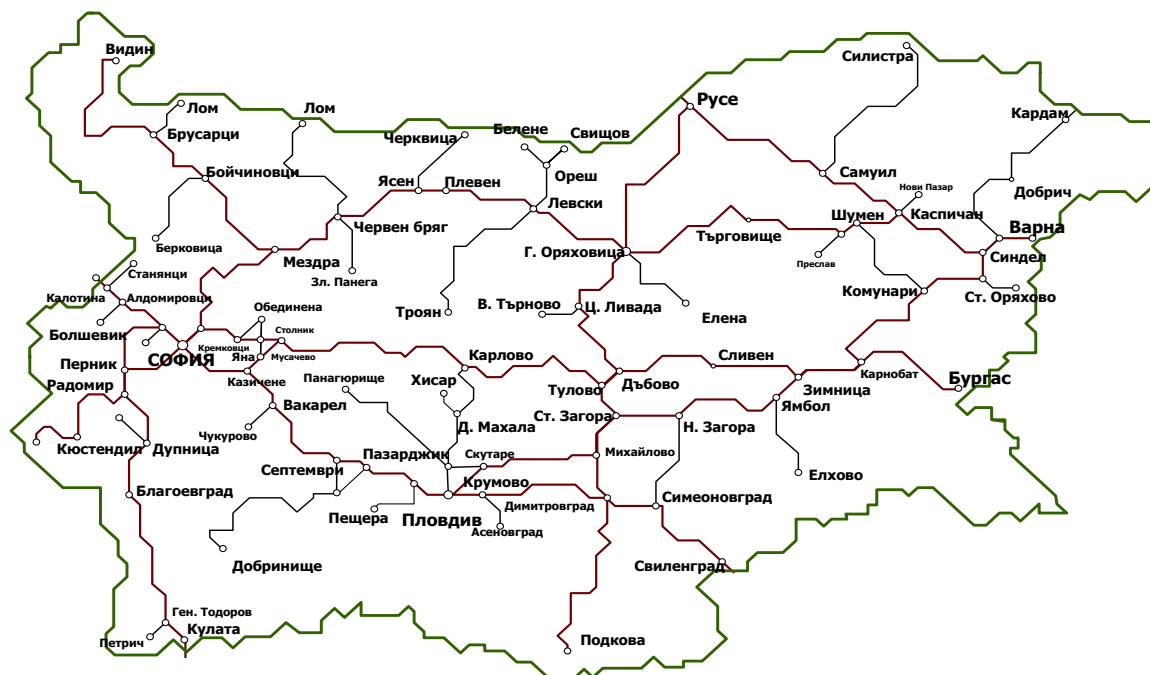
Приоритети за развитието на железопътната инфраструктура са преминаващите през Република България коридори – продължение на коридорите от Общоевропейската железопътна мрежа и свързването им със съседните държави и региони. Това са направленията:

- коридор **IV** - Видин – София – Кулата;
- коридор **VII** - железопътните връзки на река Дунав;
- коридор **VIII**: Дурас – Тирана – Скопие – София - Пловдив – Бургас/Варна;
- Морски магистрали: връзките през пристанища Варна и Бургас с пристанищата и железопътните мрежи на Украйна, Русия, Грузия и Турция;
- коридор **IX**: Букурещ – Русе – Димитровград – Александропулис;
- коридор **X** - свързващ Белград – Ниш – София, и от там по трасето на Общоевропейски транспортен коридор **IV** – Пловдив – Свиленград – Истанбул (**ТРАСЕКА**).

Граничните железопътни преходи в мрежата на Република България са:

- към Турция - през граничен преход Свиленград – Капъкуле,
- към Гърция - през Свиленград – Дикея и през Кулата – Промахон,
- към Сърбия и Черна гора - през граничен преход Драгоман – Димитровград
- към Румъния - през моста на река Дунав при Русе – Гюргево и през сухопътния преход -Кардам – Негру водъ.

Фериботния комплекс Варна осигурява възможност за транспортиране на жп вагони през Черно море към железопътните мрежи на страните от черноморският басейн. Железопътна връзка с Македония при Гюешево (VIII коридор) няма, въпреки че трасето на българска територия е изградено, но на македонска не е.

Карта на железопътната мрежа на Република България

2. Железопътни оператори

Дейностите и взаимоотношенията между участниците в железопътният транспорт са структурирани в съответствие с изискванията на Европейското законодателство.

Железопътната инфраструктура на Република България е собственост на държавата и се стопанисва и управлява от Национална компания „Железопътна инфраструктура“ (НК „ЖИ“). Компанията стартира дейността си през 2002 г. и е правоприменник на Национална компания „Български държавни железници“ (НК „БДЖ“) по отношение на железопътната инфраструктура.

Железопътни превозвачи, получили лиценз за извършване на дейността са: Държавен и основен превозвач - „БДЖ“ ЕАД – за пътнически и товарни превози - с трите дружества към него, а именно „БДЖ-Товарни превози“ ЕООД, „БДЖ-Пътнически превози“ ЕООД и „БДЖ- Тягов подвижен състав (Локомотиви)“ - ЕООД и четири

частни превозвачи – само за товарни превози - „БЖК” АД, „Булмаркет - ДМ” ООД, „Газтрейд” АД и „Унитранском” АД .

3. Железопътни произшествия

През 2008 г. са реализирани общо 2142 железопътни произшествия, като 875 от тях са без щети. Тяхната класификация по вид е дадена в следната таблица:

№ ПО РЕД	ВИД ИНЦИДЕНТ	ОБЩО
1.	Удар на ПЖПС	43
2.	Дерайлиране на ПЖПС	127
3.	Срязана стрелка	27
4.	Приет влак на зает коловоз с последвал удар	0
5.	Изпуснат влак	0
6.	Запалване на ПЖПС, товари и др.	39
7.	Удар на пътно превозно средство	47
8.	Ранени или загинали граждани	118
9.	Приет влак на зает коловоз без удар	1
10.	Изпратен влак без съгласие от съседна гара	0
11.	Подминат затворен сигнал	7
12.	Изпратен влак на заето междугарие или в погрешно направление	12
13.	Преминаване на влак през прелез с непуснати ръчни	5
14.	Неосигурен влак със спирачна маса	2
15.	Оставен ПЖПС без да е открита дистанция	0
16.	Повреди на железен път, контактна мрежа, съоръж. и устройства на осигурителна та техника, причинили закъснения	555
17.	Прекъсв. на движ. вследствие природни бедствия или др. вълн. прич.	64
18.	Оставен влак	584
19.	Изваден вагон	148
20.	Несвоевременно върнат "прозорец"	53
21.	Прегазени животни	88
22.	Поставени предмети на железния път	28
23.	Замеряне на подвижен състав с предмети	156
24.	Скъсан влак	38
	ОБЩО	2142

От всички произшествия 299 са по вина на НК " ЖИ", което представлява 14 %.

По вина на превозвачите са реализирани 1229 произшествия, което представлява 57 %, като от тях само по вина на „БДЖ” ЕАД са реализирани 1160 произшествия или 54 %. По вина на други участници в произшествията са 29 %.

На таблицата по-долу са показани по вид, произшествията със щети.

Вид произшествие		2007 година		2008 година	
		брой	Щети /лв/	брой	Щети /лв/
1	Дерайлиране или удар	84	56 562	83	385 192
2	Запалване/пожар	16	6 665	21	1 337
3	Повреда на ПЖПС	318	54 565	287	35 713
4	Оставен влак	533	32 612	560	58 526
5	Срязана стрелка	13	0	16	0
6	Изваден вагон	71	2 049	89	3 447
7	Умишлено поставени предмети	34	12 739	29	6
8	Замеряне и действия водещи до спиране на ПЖПС	216	131 303	155	44 218
9	Скъсан влак	28	516	27	1417
ОБЩО		1313	387011	1267	529856

Средната щета на произшествие със щети е 418 лева равна на 209 евро.

1 евро = 2 лева

ПЖПС – подвижен железопътен състав

4. Резюме

Отделянето на дейностите на железопътната инфраструктура от превозната дейност на бившата НК „БДЖ”, както и либерализирането на пазара за достъп до железопътни превозни услуги (нови превозвачи), доведе до нарушаване на някои вътрешни технологични връзки. Процедурите за безопасност и технологични връзки бяха регламентирани на ниво железопътно предприятие. За да бъде гарантирана безопасността на превозите и техническата експлоатация в железопътния транспорт, през 2002 г. с наредби и заповеди на министъра на транспорта бяха регламентирани технологични процедури и правилата за безопасност, отразяващи на изискванията на съответните директиви на Европейския съюз (ЕС).

Дейностите и взаимоотношенията между участниците в железопътният транспорт са структурирани в съответствие с изискванията на Европейското законодателство.

Функциите на регулаторен и контролен орган се изпълняват от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (ИА „ЖА”).

Национален орган по безопасността в железопътния транспорт е Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (ИА „ЖА”).

Национален орган за разследване е „Специализирано звено за разследване на произшествия и инциденти в железопътния транспорт (СЗРПИЖТ)” към дирекция „Разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт (РПВВЖТ)” в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията (МТИТС).

Дирекция РПВВЖТ и СЗРПИЖТ са регистрирани на интернет страницата на МТИТС, с което се реализира публичност и достъпност до резултатите от извършените технически разследвания.

5. Дейност извършена от „Специализирано звено за разследване на произшествия и инциденти в железопътния транспорт (СЗРПИЖТ)” в дирекция „Разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътен транспорт (РПВВЖТ)” в Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията през 2008 г.

През 2008 г. е реализирано само едно тежко железопътно произшествие по смисъла на чл. 19, ал. 1 от Директива 2004/49/ЕО и то е разследвано от СЗРПИЖТ. Друго тежко железопътно произшествие в железопътната система на Р България в отчетния период не е реализирано. В предвид на реализираните други леки железопътни произшествия и големият обем на работа по разследването на пожара във влак № 2637 София – Кардам и други изложени по долу задължения, СЗРПИЖТ не е извършвало разследване на други железопътни произшествия. СЗРПИЖТ не имало основание да извършва разследвания по чл. 19, ал. 2. от Директива 2004/49/ЕО.

На 28 февруари 2008 г., около 23.20 часа, в нощния влак №2637 София – Кардам възникна пожар при който изгоряха два вагона – един кушет-вагон и един спален вагон. При реализираното тежко железопътно произшествие загинаха 9 човека и бяха обгазени 10 човека на които бе оказана медицинска помощ. СЗРПИЖТ извърши техническо разследване и през 2008 година са изготвени 5 (пет) Междинни доклади до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията, за които са направени множество допълнителни експерименти и допълнителни заседания на комисията за разследване. На основание чл. 8, ал. 2, ал. 3 и ал. 4 от Наредба Н-32 между МТИТС и Министерство на вътрешните работи (МВР) е поискана необходимата ни информация и пожаро-технически експертизи, но поради неприключилото досъдебно производство от Окръжна прокуратура гр. Плевен не бяха получени. По тази причина не е изготвен Окончателния доклад до края на 2008 г. На 20 юли 2009 г. получихме Обвинителния акт на Окръжна прокуратура гр. Плевен, в който са отразени исканата информация и пожаро-технически експертизи. Окончателен доклад до министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията е изготвен през месец август 2009 г. Същият доклад съобразен с изискванията на Приложение V на Директива 2004/49/ЕО ще бъде изпратен и на Европейската железопътна агенция (ЕЖА).

На 11 юни 2008 г. ръководителя на националния орган за разследване (НОР) - СЗРПИЖТ и председател на комисията за разследване изнесе доклад (информация) пред срещата в гр. Лил (Франция) на НОР към ЕЖА за тежкото железопътно произшествие в Р България - пожар в нощния влак № 2637 София – Кардам.

През месец март на 2008 г. в изпълнение на заповед на министъра на транспорта, информационните технологии и съобщенията се сформираха мобилни групи за извършване на проверки в системата на железопътния транспорт. В състава на групите бяха включени и инспекторите от СЗРПИЖТ. От направените проверки е изготвен доклад с незабавни мерки за подбръване сигурността и безопасността на железопътните превози.

През месеците март и април на 2008 г. двама инспектори на СЗРПИЖТ взеха участие в Туининг проекти BG/2005/IB/TR/02/UE/TWL „Железопътна безопасност и оперативна съвместимост: практическо приложение на законодателството” с работни ателиета „Оперативна съвместимост”, „Безопасност” и „Прилагане на законодателството на ЕС в областта на железопътната безопасност и оперативна съвместимост”. Проектите

бяха организирани от Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” и от Френското „Министерство на екологията, устойчивото планиране и развитие” с ръководител на проектите от страна на Франция и от страна на България - изпълнителния директор на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация”. Инспекторите придобиха сертификати за успешно заевършили работните ателиета.

През месеците май и ноември на 2008 г. с цел оказване на превантивна методическа помощ и запознаване с работата на Районните (регионалните) железопътни инспекции към Главна дирекция „Железопътна инспекция” (ГД „ЖИ”) от състава на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (ИА „ЖА”) и „БДЖ” ЕАД, инспекторите от СЗРПИЖТ участваха в съвместни проверки в 23 поделения на железопътния транспорт, за които има изготвени ревизионни лисове с предписания и препоръки по безопасността на железопътния транспорт.

През месеците юни и юли на 2008 г. СЗРПИЖТ взе участие съвместно с Изпълнителна агенция „Железопътна администрация” (ИА „ЖА”) в изменението и допълнението на Наредби № 46, №58 и №59.

От 01.08.2008 г. в изпълнение на Постановление № 185 от 28 юли 2008 г. на Министерски съвет на Република България, бе извършена структурна реорганизация и отделните национални органи за разследване - специализираните звена за разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт са обединени в Дирекция „Разследване на произшествия във въздушния, водния и железопътния транспорт (РПВВЖТ)” в МТИТС.

През месец август 2008 г., на основание чл. 115м ал. 4 от Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ), СЗРПИЖТ започна работа по изготвянето на проект на „Наредба за условията и реда при извършване на техническо разследване от СЗРПИЖТ”, която да регламентира статута, функциите и задълженията на СЗРПИЖТ и на членовете на комисията за разследване, организирана и ръководена от СЗРПИЖТ.

През месец септември 2008 г. в изпълнение на чл. 23, ал. 3 от Директива 2004/49/ЕО бе изготвен и изпратен Годишен доклад за дейността през 2008 г. на СЗРПИЖТ в състава на Дирекция РПВВЖТ в МТИТС до Европейската железопътна агенция (ЕЖА).

През месец октомври 2008 г. СЗРПИЖТ взе участие в съвещание за отчитане на резултатите от проверките по безопасността в „БДЖ” ЕАД за 2008 г.

През месец декември на 2008 г. СЗРПИЖТ участва в семинар организиран от Главна дирекция „Железопътна инспекция” при ИА „Железопътна администрация” на който бяха обсъдени Европейските директиви и регламенти за безопасност на железопътния транспорт. На семинара бяха изнесени доклади за състоянието на безопасността в НК”ЖИ”, „БДЖ” ЕАД, „БЖК” АД и „Булмаркет-ДМ” и бяха набелязани мерки за подобряването ѝ. На семинара също така се обсъдиха проектите за изменение и допълнение на Наредбите №56, №58 и №59.

6. Препоръки за мерки за безопасност и степен на изпълнение

Във връзка с пожара във влак № 2637 на 28.02.2008 г. бяха направени четири препоръки за мерки за безопасност. Всички препоръки са изпълнени за което дирекция РПВВЖТ е уведомена писмено. Ена препоръка има перманентен характер по която причина ще продължи контрола по изпълнението и от службите на които е възложена.

7. Предстоящи задачи пред СЗРПИЖТ

1. Ще продължи работата по изготвянето на проект на „Наредба за условията и реда при извършване на техническо разследване от СЗРПИЖТ”.

2. Ще започне работа в работни групи по изготвянето на предложения за промени в Наредба № 59 за управление на безопасността и Закона за железопътния транспорт (ЗЖТ) за отстраняване на допуснати несъответствия и привеждането им с изискванията на Директива 2004/49/ЕО.

3. Участие в съвместни проверки с органите по безопасността на Изпълнителна агенция „Железопътна администрация”, железопътната инфраструктура и превозвачите.

4. Повишаване квалификацията и подготовката на служителите от СЗРПИЖТ, чрез участие в курсове за обучение и самоподготовка.

5. Готовност за участие в комисии за изготвяне на нормативни уредби по разследване на железопътни произшествия и инциденти и безопасността в железопътния транспорт.

8. Участие в работата на Европейската железопътна агенция (ЕЖА)

1. Участие в редовните работни срещи на Комисията на националните независими органи за разследване към Европейската железопътна агенция (ЕЖА) за разработване на общи методи за техническо разследване, общи критерии за безопасност и понятия и формулиране на общи принципи за прилагане на препоръките за безопасност.

2. Участие в работата на Комисията на националните независими органи за разследване към Европейската железопътна агенция (ЕЖА), организирана по електронен път.

3. Участие в обучения за повишаване на подготовката на служителите от СЗРПИЖТ, организирани от Европейската железопътна агенция (ЕЖА).